

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Артем Миколайович ЩЕГОЛЬ,

*аспірант відділу організації
освітньо-наукової підготовки
Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Державний аудит у сфері господарської діяльності виступає важливим інструментом забезпечення економічної безпеки та ефективного використання ресурсів. Його роль стає особливо важливою в умовах змін економічної ситуації, коли вимагаються нові підходи до контролю за витратами, використанням державних коштів та дотриманням законодавства у сфері фінансового управління. Сучасні тенденції правового регулювання державного аудиту демонструють прагнення до посилення прозорості, підвищення ефективності аудиторських перевірок, а також до впровадження інноваційних методів контролю.

На сьогоднішній день правове регулювання державного аудиту в Україні здійснюється на основі низки нормативно-правових актів, серед яких ключове місце займають Закони України, що визначають порядок проведення перевірок та повноваження аудиторських органів. Законодавство спрямоване на забезпечення незалежності аудиторської діяльності та формування ефективної системи контролю. Важливим аспектом сучасного правового регулювання є адаптація українських норм до міжнародних стандартів аудиту, що підвищує рівень довіри до результатів перевірок з боку міжнародних партнерів та інвесторів. Інтеграція міжнародних стандартів аудиту стала однією з ключових тенденцій у сфері правового регулювання державного аудиту. Це дозволяє забезпечити гармонізацію національної системи аудиту з вимогами Європейського Союзу та інших міжнародних організацій. Впровадження таких стандартів передбачає посилення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання та підвищення якості перевірок. У зв'язку з цим важливим кроком стало створення системи зовнішнього аудиту, що включає незалежних аудиторів, які здійснюють контроль за державними органами, які відповідають за аудит суб'єктів господарської діяльності[1]. Правове регулювання державного аудиту спрямоване також на підвищення відповідальності суб'єктів господарювання за виконання рекомендацій та приписів аудиторських органів. Це дозволяє досягти більшої відповідальності за використання бюджетних коштів, а також уникнути порушень, які можуть мати негативні наслідки для економіки. Законодавчі зміни, спрямовані на вдосконалення процесу аудиторської діяльності, включають посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення, виявлені під час аудиторських перевірок. Особлива увага у сучасному правовому регулюванні приділяється питанням прозорості та відкритості державного аудиту. Одним із інструментів досягнення цих цілей є створення електронних систем для подачі звітності, що значно полегшує доступ до інформації про результати аудиту для громадськості та зацікавлених сторін. Це сприяє підвищенню довіри до діяльності ауди-

торських органів та забезпечує більшу прозорість у використанні державних ресурсів.

Сучасні тенденції правового регулювання державного аудиту також включають впровадження ризик-орієнтованого підходу до перевірок. Це означає, що перевірки зосереджуються на тих суб'єктах та сферах діяльності, де ризик порушень та неефективного використання ресурсів є найвищим. Такий підхід дозволяє оптимізувати ресурси аудиторських органів та забезпечити більш ефективне використання державних коштів. У зв'язку з цим удосконалюються методики оцінки ризиків та здійснюється розробка нових методів контролю, що базуються на аналітичних даних та сучасних інформаційних технологіях. Інший аспект розвитку державного аудиту полягає у посиленні контролю за дотриманням вимог екологічного законодавства. У сучасних умовах питання екологічної безпеки набувають особливої ваги, і державний аудит спрямований на перевірку дотримання підприємствами вимог щодо охорони довкілля[2]. Це дозволяє забезпечити не лише економічну, але й екологічну стабільність країни, сприяючи сталому розвитку національної економіки. Законодавче забезпечення державного аудиту у сфері господарської діяльності включає також розвиток механізмів співпраці з органами місцевого самоврядування та міжнародними організаціями. Це дозволяє впроваджувати найкращі практики управління та контролю, забезпечуючи високий рівень ефективності аудиторських перевірок. Важливим кроком є укладання угод про співпрацю з міжнародними організаціями у сфері аудиту, що сприяє обміну досвідом та підвищенню професійної компетентності аудиторів. Одним із ключових напрямів удосконалення державного аудиту є автоматизація процесів перевірок. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє значно скоротити час на проведення аудиту, підвищити точність аналізу даних та знизити ризики людського фактора. Це особливо актуально в умовах цифрової трансформації економіки, коли більшість процесів господарської діяльності переходять у електронний формат. Автоматизація процесів аудиту дозволяє виявляти фінансові порушення на ранніх етапах та запобігати їх подальшому поширенню. На сьогоднішній день важливим є також питання підвищення кваліфікації аудиторських кадрів[3]. Успішне здійснення державного аудиту залежить від професійного рівня аудиторів, їхнього розуміння сучасних методів контролю та володіння новітніми технологіями. З цією метою впроваджуються програми підвищення кваліфікації, семінари та тренінги, що спрямовані на освоєння нових підходів до аудиторської діяльності. Підготовка кадрів є запорукою забезпечення високої якості аудиторських перевірок та довіри до їхніх результатів.

Отже, правове регулювання державного аудиту у сфері господарської діяльності спрямоване на створення ефективної системи контролю, що відповідає сучасним вимогам та викликам. Воно базується на принципах незалежності, прозорості та відповідальності, а також на інтеграції міжнародних стандартів та новітніх технологій. З огляду на постійні зміни в економічному середовищі, важливо забезпечити динамічний розвиток правових норм, що регулюють діяльність аудиторських органів, та адаптацію їх до нових умов. Це дозволить підвищити ефективність управління державними ресурсами, забезпечити економічну стабільність та сприяти сталому розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Бандурка С. С. Охорона прав фізичної особи-підприємця в Україні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2 (19). С. 245-254.
2. Лантінов Ю. Ф. Звичайна господарська діяльність як можливе виключення із правила про значні правочини господарського товариства. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2013. № 4 (63). С. 171-179.
3. Настенко М. О. Діяльність суб'єктів господарювання як об'єкт фінансового контролю. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу*. МВС України. Харків. 2017 С. 237-239.